

Konjunkturbarometern
April 2018

Konjunkturinstitutet är en statlig myndighet under Finansdepartementet. Vi gör prognoser som används som beslutsunderlag för den ekonomiska politiken i Sverige. Vi analyserar också den ekonomiska utvecklingen samt bedriver tillämpad forskning inom nationalekonomi.

I **Konjunkturbarometern** publicerar vi varje månad statistik över företagens och hushållens syn på den ekonomiska utvecklingen. Undersökningar liknande Konjunkturbarometern görs i alla EU-länder.

Rapporten **Konjunkturläget** är främst en prognos för svensk och internationell ekonomi, men innehåller också djupare analyser av aktuella makroekonomiska frågor. Konjunkturläget publiceras fyra gånger per år. **The Swedish Economy** är den engelska översättningen av delar av rapporten.

I **Lönebildningsrapporten** analyserar vi varje år de samhällsekonomiska förutsättningarna för lönebildningen.

Den årliga rapporten **Miljö, ekonomi och politik** är en översyn och analys av miljöpolitiken ur ett samhällsekonomiskt perspektiv.

Vi publicerar också resultat av utredningar, uppdrag och forskning i serierna **Specialstudier, Working paper, PM** och som remissvar.

Du kan ladda ner samtliga rapporter från vår webbplats, www.konj.se. Statistik och data hittar du på www.konj.se/statistik.

Innehåll

Sammanfattning.....	5
Företag	7
Totala näringslivet	7
Tillverkningsindustri.....	8
Bygg- och anläggning.....	9
Handel	11
Tjänstesektorn.....	12
Hushåll	14

Sammanfattning

Barometerindikatorn steg 1,6 enheter i april, efter att ha fallit fyra månader i rad. Den uppgår därmed till 110,4 vilket pekar på ett betydligt ljusare stämningläge än normalt bland företag och hushåll.

Uppgången förklaras främst av än starkare signaler från tillverkningsindustrin, vars konfidensindikator steg hela 5,1 enheter i april. Denna uppgång drivs i sin tur av industriföretagens uppjusterade produktionsplaner på tre månaders sikt samt en något ljusare syn på färdigvarulagren.

Även bygg- och anläggning bidrog åter på uppåt sidan. Konfidensindikatorn steg för andra månaden i rad och visar på ett betydligt starkare läge än normalt. Byggföretagen är fortsatt positiva om orderstockarnas storlek och planerar att nyanställa i betydligt större utsträckning än normalt.

Konfidensindikatorn för detaljhandeln föll hela 5,3 enheter i april, till en nivå strax över det historiska genomsnittet. Det är framför allt nedjusterade förväntningar på försäljningsvolymen de närmaste tre månaderna som förklarar nedgången.

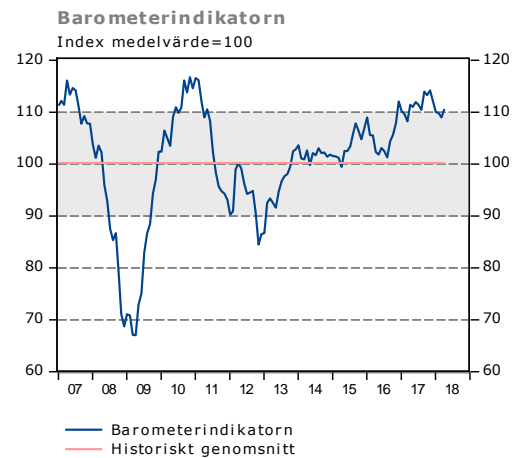
Signalerna från tjänstesektorn dämpades ytterligare något i april. Konfidensindikatorn visar dock på ett något starkare läge än normalt och företagens samlade omdömen om uppdragsvolymerna ligger betydligt över det historiska genomsnittet.

Hushållens konfidensindikator sjönk marginellt men ligger kvar ungefär i nivå med det historiska genomsnittet. Mikroindex föll samtidigt till den lägsta nivån på över tre år. Nedgången förklaras främst av att hushållen ytterligare sänkt sina förväntningar på hur mycket pengar de planerar att lägga på kapitalvaruinköp de närmaste tolv månaderna.

Tabell 1 Indikatorer i Konjunkturbarometern

Index medelvärde=100

	feb 2018	mar 2018	apr 2018	Förän -dring	Läget
Barometerindikatorn	109,6	108,8	110,4	1,6	++
Konfidensindikatorer					
Tillverkningsindustri	114,7	115,2	120,3	5,1	++
Bygg- & anläggning	106,1	110,5	112,2	1,7	++
Detaljhandel	105,6	106,4	101,1	-5,3	+
Tjänstesektorn	104,3	102,5	101,5	-1,0	+
Hushåll	104,1	100,8	100,3	-0,5	=
Mikroindex hushåll	101,3	100,6	97,8	-2,8	-
Makroindex hushåll	102,3	99,5	99,1	-0,4	=

Barometerindikatorn

mäter det aktuella stämningläget i den svenska ekonomin genom att sammanfatta resultatet från företags- och hushållsbarometern.

Konfidensindikatorer

används för att sammanfatta situationen och förväntningarna i en viss bransch eller sektor.

Mikroindex

sammanfattar hushållens syn på sin egen ekonomi.

Makroindex

sammanfattar hushållens syn på svensk ekonomi.

Läget

++ mycket starkare än normalt
+ starkare än normalt
= ungefär som normalt
- svagare än normalt
-- mycket svagare än normalt

Nettotal

är skillnaden mellan andelen respondenter som svarat till exempel ökat respektive minskat eller bättre respektive sämre på en fråga.

Säsongsrensade och utjämnade tidsserier

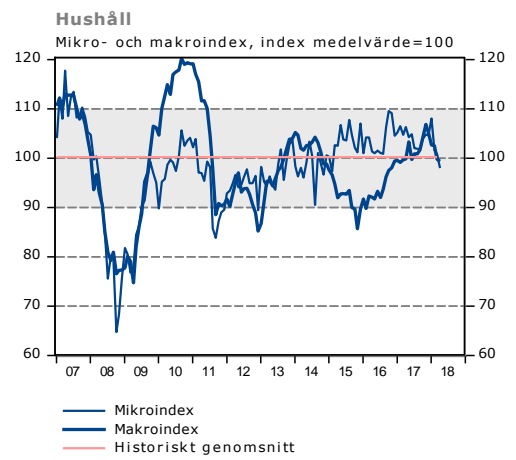
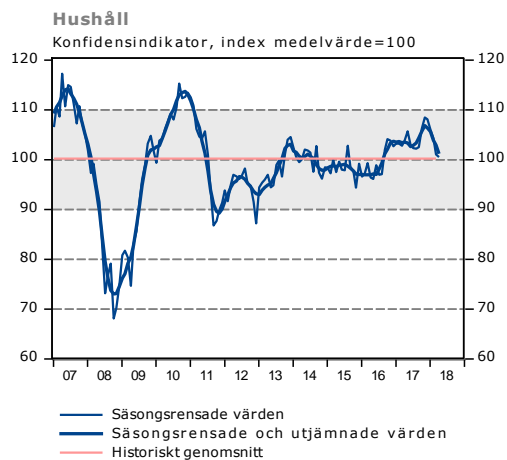
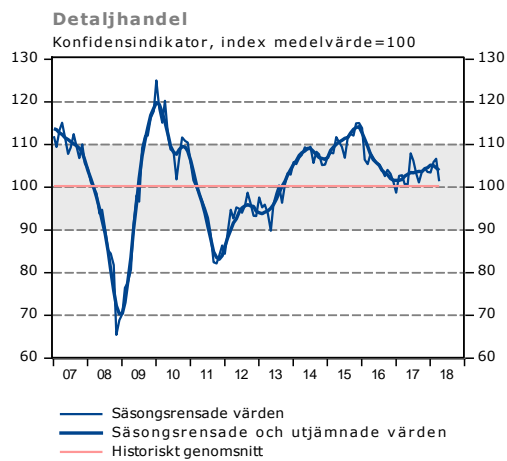
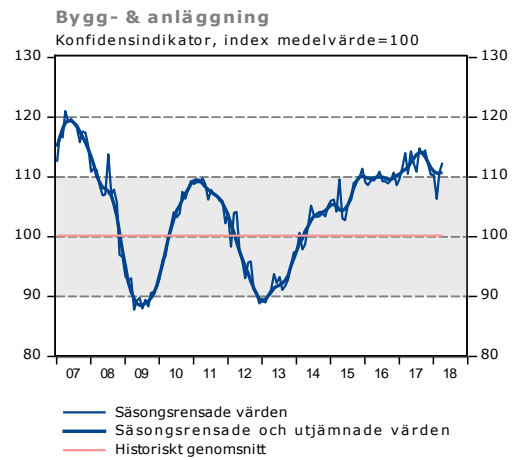
Säsongsrensning görs för att justera för regelbundet återkommande variationer under året. En utjämnad tidsserie visar på en mer långsiktig utveckling och tar bort brus i högre grad än den säsongsrensade serien. Alla diagram i Konjunkturbarometern visar säsongsrensade tidsserier om inget annat anges.

Revideringar

Indikatorerna revideras varje månad när tidsserierna säsongsrenas.

Läs mer om begrepp och metoder i metodboken för Konjunkturbarometern:

www.konj.se/metodbok

Företag

Totala näringslivet

OFÖRÄNDRAT POSITIV SYN PÅ LÖNSAMHETEN

Företagen är oförändrat positiva om rådande efterfrågeläge.

Andelen företag som har brist på personal är fortsatt hög trots att antalet anställda ökat i jämförelsevis stor utsträckning de senaste månaderna. Företagens anställningsplaner är dock optimistiska och visar på en stark sysselsättningsutveckling de kommande månaderna.

Priserna har kunnat höjas i större utsträckning än normalt de senaste månaderna och synen på nuvarande lönsamhet är oförändrat positiv. En något ökad andel företag aviserar om prishöjningar de kommande tre månaderna.

Företagens inflationsförväntningar på tolv månaders sikt justerades ned marginellt i april, till 1,2 procent jämfört med 1,3 procent i januari.

Tabell 2 Totala näringslivet, månadsvisa frågor

Säsongrensade netttotal

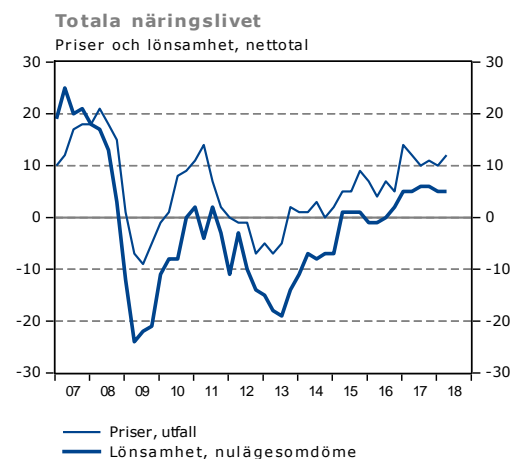
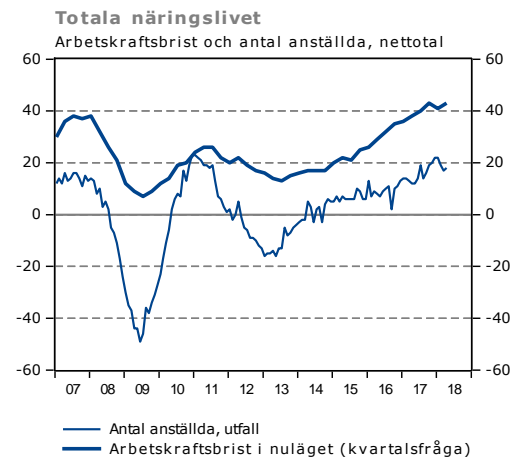
	Medel	jan 2018	feb 2018	mar 2018	apr 2018
Konfidensindikator	100	107,5	108,2	107,5	106,6
Efterfrågeläge	-17	3	4	3	4
Antal anställda, utfall	-3	22	19	17	18
Antal anställda, förväntningar	-2	18	11	12	14

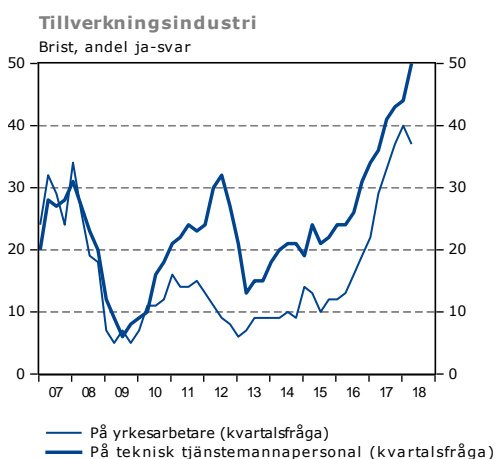
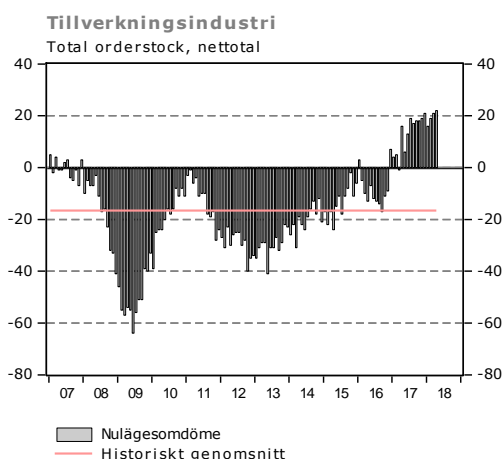
Tabell 3 Totala näringslivet, kvartalsvisa frågor

Säsongrensade netttotal

	Medel	jul 2017	okt 2017	jan 2018	apr 2018
Brist på arbetskraft	24	40	43	41	43
Lönsamhet	-3	6	6	5	5

Anmärkning. Totala näringslivet är en sammanvägning av resultaten för bygg- och anläggning, tillverkningsindustri, handel och tjänstesektorn. Vikterna är andra än de som används vid beräkning av Barometerindikatorn.

Tillverkningsindustri

PRODUKTIONSKAPACITETEN BYGGS UT YTTERLIGARE

Utfall och nuläge: Industriföretagen rapporterar om fortsatt god ordertillväxt från både hemma- och exportmarknaden och de historiskt positiva omdömena om orderstockarnas storlek består. De starka omdömena är utbredda på bred front bland industrins delbranscher. Produktionsvolymen uppges ha fortsatt att öka i större utsträckning än normalt.

Nuvarande produktionskapacitet bedöms fortfarande inte vara tillräcklig, trots att utbyggnaden varit mer omfattande än normalt i över ett års tid. Senast motsvarande negativa nulägesomdömen om kapaciteten uppmättes var i början av 2000. Det är också betydligt fler företag än normalt som uppger att brist på maskin- och anläggningskapacitet är det främsta hindret för ökad produktion.

Kapacitetsutnyttjandet steg från 87 procent i januari till 88 procent i april, vilket är det högsta värde som uppmätts sedan april 2008.

Antalet anställda uppges sammantaget ha ökat de senaste månaderna och tillverkningsindustrin har nu rapporterat om sysselsättningstillväxt varje månad sedan hösten 2016. Detta ska ses mot bakgrund av att det historiska genomsnittet visar på en trend med minskad industrisysselsättning. Men trots nyanställningar har även bristen på arbetskraft ökat. Sex av tio industriföretag uppger nu att de har brist på personal vilket är en betydligt högre andel än normalt. De höga bristtalen är utbredda till i stort sett alla industrins delbranscher.

En ökad andel industriföretag rapporterar att de höjt försäljningspriser de senaste månaderna och synen på lönsamheten har förbättrats ytterligare.

Förväntningar och planer: Företagens produktionsplaner har justerats upp förhållandevis mycket sedan förra mätningen och pekar nu på en starkare produktionsutveckling än normalt de närmaste månaderna. Även produktionskapaciteten väntas byggas ut i snabbare takt än normalt.

Förväntningarna på orderingen från exportmarknaden ligger stabilt i nivå med det historiska genomsnittet medan förväntningarna på orderingen från hemmamarknaden fortsatt överstiger det normala, även om de justerades ner något i april.

Företagens anställningsplaner har successivt justerats ner sedan i september förra året men visar alltså på ökad sysselsättning även de kommande månaderna. Branscher som planerar att nyanställa i störst utsträckning är läkemedelsindustrin samt maskin- och metallindustrin.

Ungefär en fjärdedel av företagen inom tillverkningsindustrin aviserar prishöjningar på tre månaders sikt, vilket är en större andel än normalt.

Tabell 4 Tillverkningsindustri, månadsvisa frågor

Säsongsrensade netttotal

	Medel	jan 2018	feb 2018	mar 2018	apr 2018
Utfall och nuläge					
Produktionsvolym	15	24	18	27	19
Orderingång hemmamarknad	6	13	20	15	13
Orderingång exportmarknad	12	26	20	23	28
Orderstock, nulägesomdöme	-17	16	19	21	22
Exportorderstock, nulägesomdöme	-10	20	22	26	27
Färdigvarulager, nulägesomdöme	13	5	1	3	-2
Antal anställda	-8	29	25	19	22
Förväntningar och planer					
Produktionsvolym	22	28	22	25	33
Försäljningspriser hemmamarknad	9	19	20	18	19
Försäljningspriser exportmarknad	2	17	26	20	26
Antal anställda	-11	13	12	7	7

Tabell 5 Tillverkningsindustri, kvartalsvisa frågor

Säsongsrensade netttotal

	Medel	jul 2017	okt 2017	jan 2018	apr 2018
Utfall och nuläge					
Produktionskapacitet	9	24	29	20	23
Kapacitetsutnyttjande (%)	84	86	87	87	88
Brist på arbetskraft	29	51	53	54	61
Yrkesarbetare	27	33	37	40	37
Tekniska tjänstemän	17	41	43	44	50
Lönsamhet	-4	16	18	18	24
Förväntningar och planer					
Orderingång hemmamarknad	9	19	22	21	13
Orderingång exportmarknad	15	18	19	15	16
Produktionskapacitet	10	25	22	22	17

Bygg- och anläggning

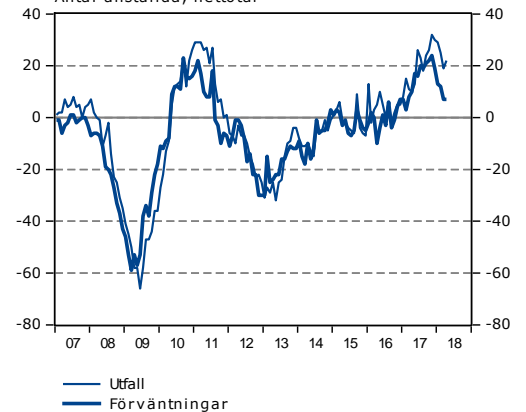
OPTIMISTISKA ANSTÄLLNINGSPLANER

Utfall och nuläge: Byggföretagen rapporterar om ett oförändrat byggande de senaste månaderna. Även orderstockarna uppges ha varit ungefär oförändrade och omdömena om orderstockarnas storlek är fortsatt betydligt mer positiva än normalt.

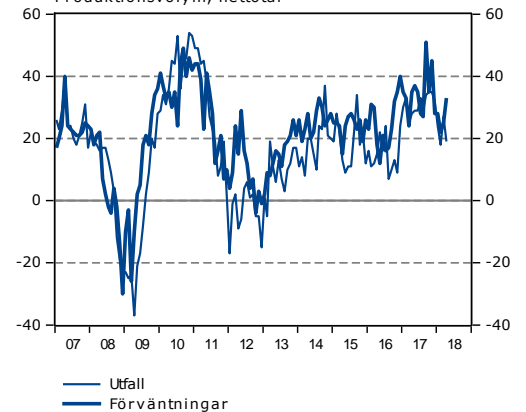
Företagen redogör för en stark sysselsättningstillväxt de senaste tre månaderna. Men trots omfattande nyanställningar anser

Tillverkningsindustri

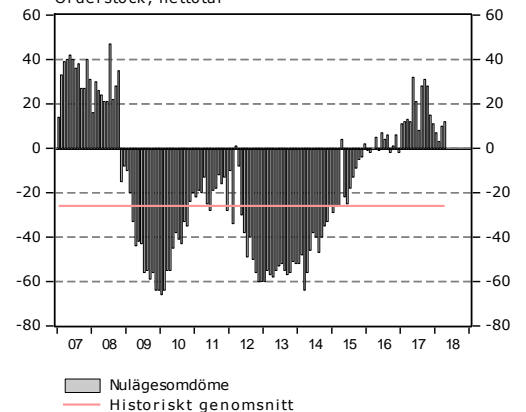
Antal anställda, netttotal

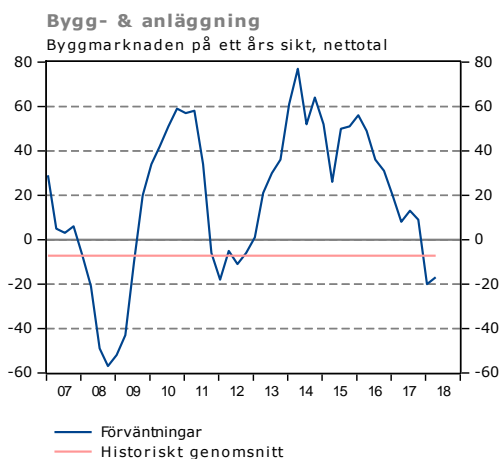
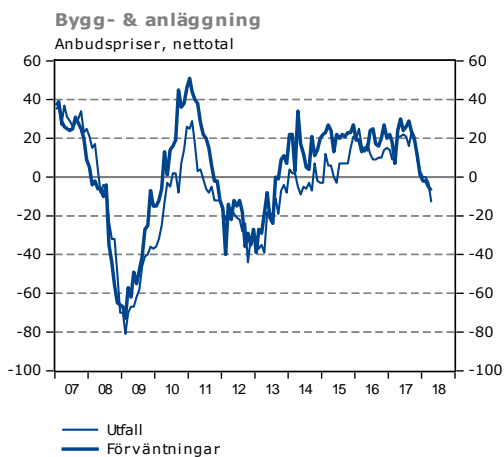
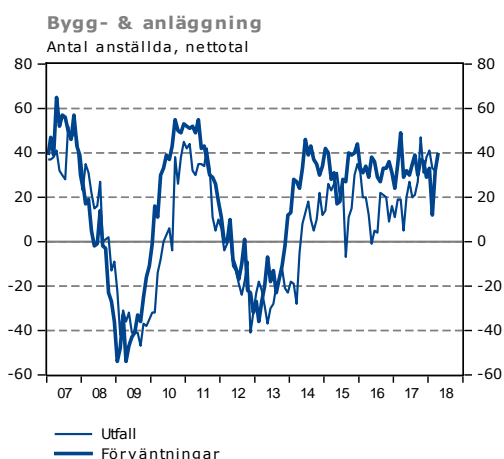
Tillverkningsindustri

Produktionsvolym, netttotal

Bygg- & anläggning

Orderstock, netttotal

fortfarande en betydligt högre andel företag än normalt att arbetskraftsbrist är det främsta hindret för ökat byggande. Andelen är högst bland husbyggarna som också är den bransch som rapporterar om starkast sysselsättningsutveckling.

För andra månaden i rad uppger företagen att anbudspriserna har minskat. Dessförinnan har minskade anbudspriser inte rapporterats sedan juni 2015.

Förväntningar och planer: Förväntningarna på de närmaste månadernas byggande samt hur orderstockarna kommer att utvecklas justerades ned i april, till att ligga i linje med de historiska genomsnitten för frågorna.

Anställningsplanerna på tre månaders sikt blev i april ännu mer optimistiska, trots att utsikterna på byggmarknaden på ett års sikt fortsätter att vara mer pessimistiska än normalt.

Anbudspriserna väntas sjunka något de kommande månaderna, både bland hus- och anläggningsbyggarna.

Tabell 6 Bygg- och anläggning, månadsvisa frågor

Säsongrensade netttotal

	Medel	jan 2018	feb 2018	mar 2018	apr 2018
Utfall och nuläge					
Byggandet	8	45	12	8	-1
Anbudspriser	-6	0	0	-3	-13
Orderstock, förändring	4	5	1	0	-4
Orderstock, nulägesomdöme	-26	7	3	10	12
Antal anställda	-2	41	33	32	40
Förväntningar och planer					
Byggandet	13	18	14	21	13
Anbudspriser	0	-2	-2	-5	-7
Orderstock	11	33	35	21	11
Antal anställda	4	33	12	32	40

Tabell 7 Bygg- och anläggning, kvartalsvisa frågor

Säsongrensade netttotal

	Medel	jul 2017	okt 2017	jan 2018	apr 2018
Utsikterna på byggmarknaden på ett års sikt	-7	13	9	-20	-17

Handel

SVIKTANDE FÖRSÄLJNING INOM SÄLLANKÖPSHANDEL

Utfall och nuläge: Handeln rapporterar sammantaget om en svagare försäljningsutveckling än på fem år. Signalerna skiljer sig dock åt mellan delarna inom handeln. Det är partihandeln och sällanköpshandeln som i huvudsak svarar för den långsammare utvecklingen, medan dagligvaruhandeln redovisar en starkare försäljningstillväxt än normalt de senaste månaderna.

Det samlade omdömet om försäljningssituationen i nuläget är ungefär i nivå med det historiska genomsnittet men även här är bilden delad. Företagen inom handel med motorfordon är mer nöjda än normalt med nuvarande försäljningssituation medan företagen inom sällanköpshandeln är missnöjda.

Handlarnas samlade bedömning av varulagens storlek i nuläget är fortsatt något mindre negativ än normalt, samtidigt som varuinköpen uppges ha ökat mer än normalt de senaste månaderna.

Antalet anställda uppges sammantaget ha ökat de senaste månaderna och det framförallt beroende på utvecklingen inom partihandeln. Andelen handelsföretag som anger att de har brist på personal är dock fortsatt högre än normalt.

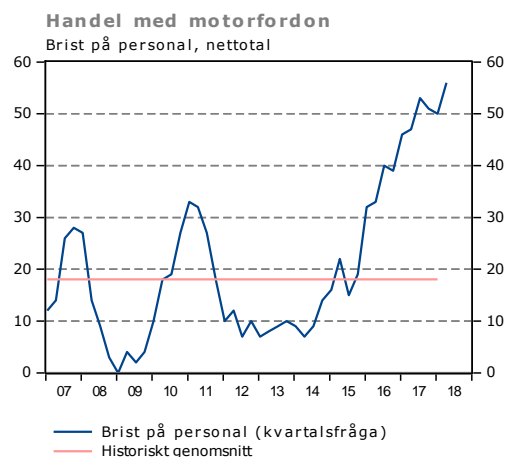
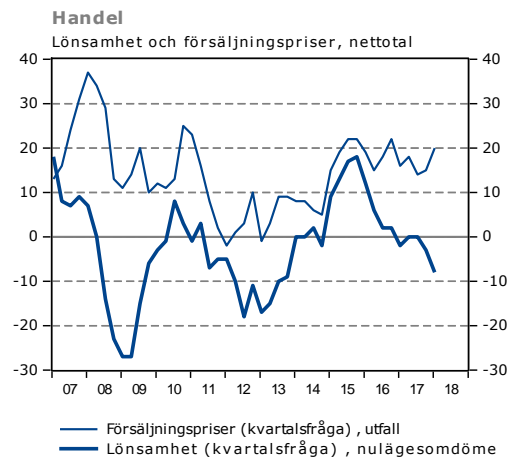
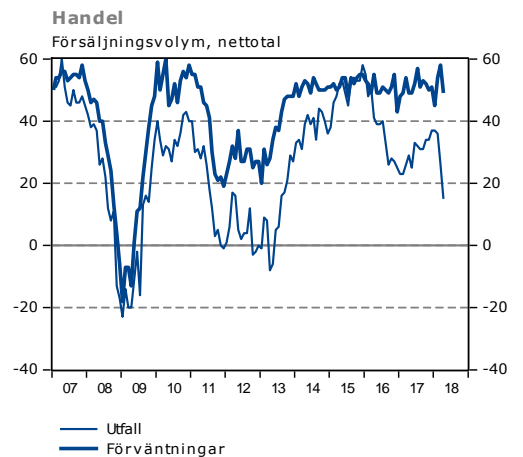
Försäljningspriserna har höjts i större utsträckning än normalt de senaste månaderna. Missnöjet med lönsamheten har trots det ökat något bland företagen.

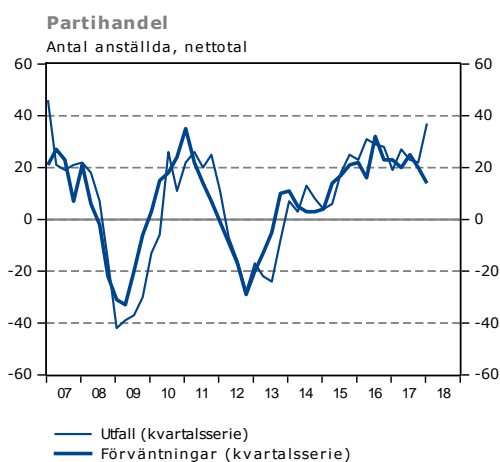
Förväntningar och planer: Handlarnas förväntningar på de närmaste tre månadernas försäljning är mer optimistiska än normalt. Även på sex månaders sikt är förväntningarna optimistiska, dock inte inom handel med motorfordon som har skruvat ned sina förväntningar under det normala.

Handelns förväntningar på de närmaste månadernas varuinköp är i nivå med det historiska genomsnittet.

Handelsföretagens anställningsplaner är sammantaget något mindre optimistiska än normalt med i stort sett oförändrad sysselsättning de kommande månaderna. Framför allt väntar sig sällanköpshandeln en jämförelsevis svag sysselsättningsutveckling de närmaste månaderna.

Försäljningspriserna inom handeln väntas sammantaget stiga på tre månaders sikt. Andelen handlare som aviserar prishöjningar är något över det normala.

Handel definieras som:

Handel med motorfordon (SNI 45) +
Partihandel (SNI 46) +
Dagligvaruhandel (SNI 47.11 + 47.2) +
Sällanköpshandel (SNI 47.19 +47.4-9) +
Detaljhandel med drivmedel (SNI 47.3)

Tabell 8 Handel, månadsvisa frågor

Säsongrensade netttotal

	Medel	jan 2018	feb 2018	mar 2018	apr 2018
Utfall och nuläge					
Försäljningsvolym	27	37	36	26	15
Nuvarande försäljningssituation	0	10	5	-5	3
Varulager, nulägesomdöme	25	24	22	19	22
Antal anställda	3	12	14	7	14
Förväntningar och planer					
Försäljningsvolym	40	45	54	58	49
Försäljningspriser	16	17	16	17	20
Inköp av varor	22	25	26	24	21
Antal anställda	9	11	6	5	3
Försäljningssituation om 6 mån	39	42	55	50	46

Tabell 9 Handel, kvartalsvisa frågor

Säsongrensade netttotal

	Medel	jul 2017	okt 2017	jan 2018	apr 2018
Brist på personal	13	20	20	19	20
Lönsamhet	-6	0	0	-3	-8

Tjänstesektorn

FORTSATT STOR BRIST PÅ ARBETSKRAFT

Utfall och nuläge: Tjänsteföretagen rapporterar om en marginellt svagare efterfrågeutveckling jämfört med de senaste månaderna. Den uppges dock fortfarande vara starkare än normalt och den samlade bedömningen av storleken på uppdragsvolymen är oförändrat mycket ljusare än normalt. Mest nöjd med uppdragsvolymen är arkitekter och uthyrningsföretag.

Antalet anställda uppges ha ökat i jämförelsevis stor omfattning de senaste månaderna. Samtidigt ligger andelen företag som rapporterar om brist på personal kvar på en mycket hög nivå. "Brist på arbetskraft" fortsätter att vara främsta hindret för företagets verksamhet, men även "brist på lokaler och utrustning" ses nu som ett hinder av betydligt fler företag än normalt. Störst brist på arbetskraft rapporterar tekniska konsulter, datakonsulter och landtransport. Företag som uppger alternativet "inget hinder" respektive "otillräcklig efterfrågan" som främsta hinder ligger på historiskt mycket låga nivåer.

Drygt hälften av företagen uppger att de kan öka produktionen givet befintliga resurser, vilket är i nivå med det historiska genomsnittet.

Försäljningspriserna har ökat i något större utsträckning än vanligt de senaste månaderna och företagen är sammantaget något mer nöjda än normalt med lönsamheten.

Förväntningar och planer: Tjänsteföretagens förväntningar på efterfrågeutvecklingen är optimistiska, även om de fallit marginellt sedan mars. Anställningsplanerna är oförändrat mer optimistiska än normalt.

Företagen väntar sig att kunna höja försäljningspriserna i något högre utsträckning än normalt de närmaste månaderna.

Tabell 10 Tjänstesektorn, månadsvisa frågor

Säsongrensade netttotal

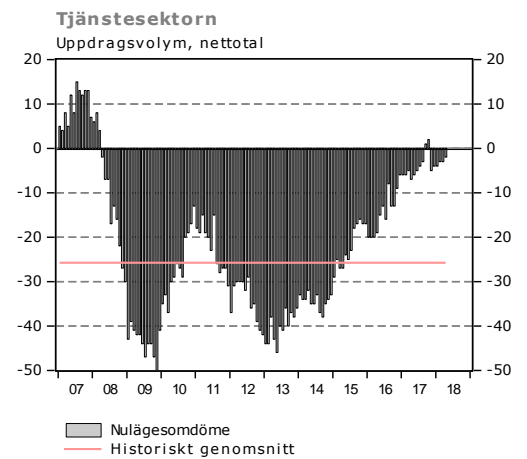
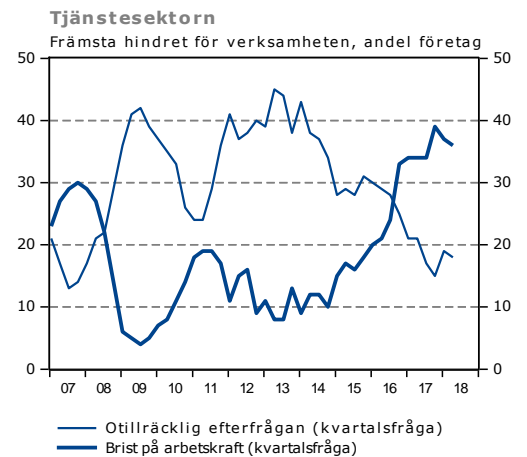
	Medel	jan 2018	feb 2018	mar 2018	apr 2018
Utfall och nuläge					
Företagets verksamhet	22	22	21	16	16
Efterfrågan	18	24	27	25	23
Uppdragsvolym, nulägesomdöme	-26	-4	-3	-3	-2
Försäljningspriser	4	5	8	7	8
Antal anställda	1	19	18	17	16
Förväntningar och planer					
Efterfrågan	25	35	33	32	30
Försäljningspriser	10	8	10	13	13
Antal anställda	6	20	14	16	16

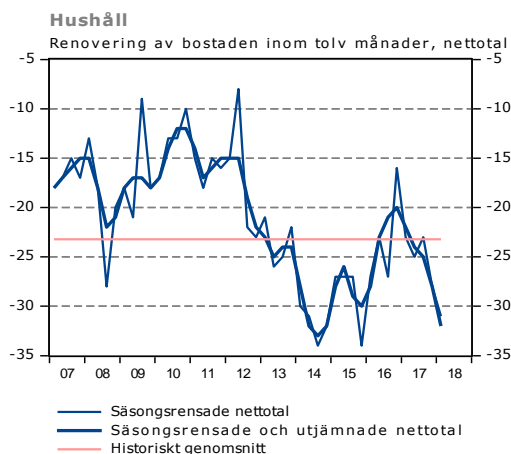
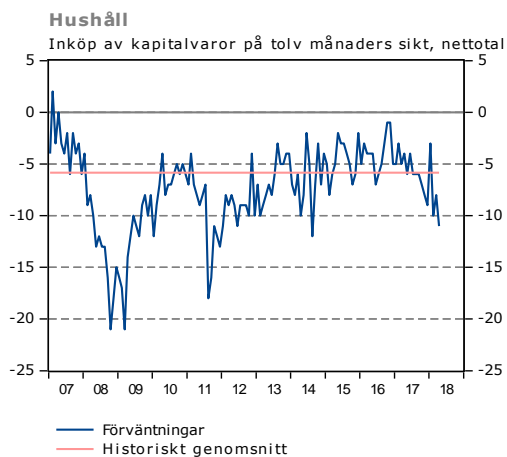
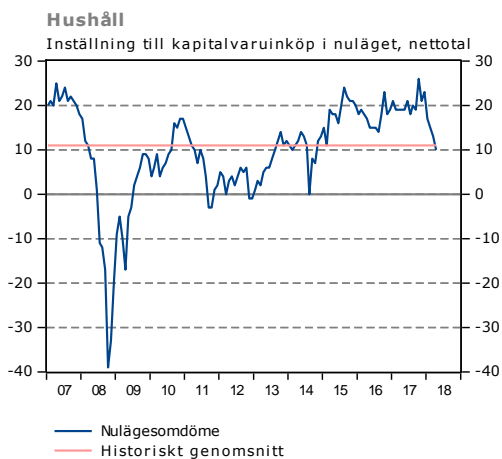
Tabell 11 Tjänstesektorn, kvartalsvisa frågor

Säsongrensade netttotal

	Medel	jul 2017	okt 2017	jan 2018	apr 2018
Brist på personal	23	41	46	45	44
Lönsamhet	-6	4	4	2	3

Svaren samlades in mellan 28 mars och 18 april.

Hushåll

FÅ PLANERAR ATT RENOVERA SIN BOSTAD

Utfall och nuläge: Hushållens syn på hur den svenska ekonomin utvecklats de senaste tolv månaderna dämpades ytterligare i april och ligger nu nära det normala. Synen på hur den egna ekonomin utvecklats ändrades inte nämnvärt och ligger också nära det historiska genomsnittet.

Hushållens inställning till om det är fördelaktigt för folk i allmänhet att göra kapitalvaruinköp, som exempelvis möbler, tvättmaskiner och TV blev mindre positiv för fjärde månaden i rad. I och med nedgången är hushållen för första gången på flera år inte mer positivt inställda än normalt till kapitalvaruinköp.

Andelen hushåll som svarar att de sparar för närvarande ökade jämförelsevis mycket och ligger betydligt över det normala. Risken att själv bli arbetslös bedöms ha minskat de senaste tolv månaderna, i betydligt större utsträckning än normalt.

Förväntningar och planer: Hushållens förväntningar på den svenska ekonomin på tolv månaders sikt blev något mindre pessimistiska i april. Förväntningarna på hur den egna ekonomin kommer att utvecklas framöver ligger oförändrat i linje med det normala.

Andelen hushåll som planerar att lägga mer pengar på kapitalvaruinköp de kommande tolv månaderna sjönk ytterligare i april, vilket är den främst bidragande orsaken till nedgången i mikroindex. Trenden har varit nedåtgående under det senaste året och inköpsplanerna är nu de lägsta på fyra år.

Samtidigt som hushållens planer på att köpa kapitalvaror blivit mer återhållsamma har andelen hushåll som bedömer att de kommer att kunna spara något under de kommande tolv månaderna ökat jämförelsevis mycket i april.

Avsevärt färre hushåll än normalt bedömer det som troligt att de kommer renovera sin bostad inom tolv månader. Ungefär lika många hushåll som normalt planerar att köpa bil eller byta bostad det närmsta året.

Pris- och ränteförväntningar: Hushållens inflationsförväntningar på tolv månaders sikt är oförändrade och uppgår till 2,9 procent. Samtidigt har förväntningarna på den rörliga bostadsräntan justerats ner på samtliga tidshorisonter.

Svaren samlades in mellan 1 och 15 april.

Förändringar i hushållsbarometern

I november 2017 utgick de två frågorna om hushållens bostadsprisförväntningar ur Konjunkturbarometern Hushåll. Sedan januari 2018 ingår frågorna om hushållens planerade bilköp, bostadsköp och renoveringar de närmaste 12 månaderna endast var tredje månad (januari, april, juli och oktober).

Tabell 12 Hushållsfrågor

Säsongsrensade netttotal

	Medel	jan 2018	feb 2018	mar 2018	apr 2018
Egen ekonomi nu	9	16	15	13	12
Egen ekonomi om 12 månader	19	21	20	19	20
Ekonomi i Sverige nu	-8	8	5	-2	-6
Ekonomi i Sverige om 12 månader	6	-5	-5	-10	-6
Arbetslösheten 12 månader framåt	7	-11	-13	-7	-2
Inställning till kapitalvaruinköp nu	11	17	15	13	10
Inköp av kapitalvaror 12 månader framåt	-5	-3	-10	-8	-11
Fördelaktigt att spara nu	19	11	12	15	17
Sparande 12 månader framåt	47	62	54	52	62
Ekonomisk situation (sparar - skuldsätter sig)	55	65	64	64	72
Egen arbetslöshetsrisk nu	-8	-21	-22	-23	-22

Tabell 13 Inflation och boräntor

Medelvärden i procent exklusive extremvärden

	jan 2018	feb 2018	mar 2018	apr 2018
Uppfattad inflation nu	3,3	3,1	3,4	3,0
Förväntad inflation om 12 mån	2,6	2,8	2,9	2,9
Förväntad rörlig bostadsränta om 1 år	2,28	2,29	2,28	2,23
Förväntad rörlig bostadsränta om 2 år	2,71	2,73	2,73	2,65
Förväntad rörlig bostadsränta om 5 år	3,40	3,44	3,38	3,30

Anmärkning. För en beskrivning av hur KI fastställer vilka observationer som ska utelämnas, se sidan 14 i Metodbok för Konjunkturbarometern på www.konj.se

Tabell 14 Hushållsfrågor - kvartal

Säsongsrensade netttotal

	Medel	jul 2017	okt 2017	jan 2018	apr 2018
Köp av bil inom 12 månader	-56	-55	-57	-54	-53
Köp av bostad inom 12 månader	-77	-78	-78	-77	-76
Renovering av bostaden inom 12 månader	-23	-25	-23	-28	-31